

Globalizace a globální politika

Struktura přednášky

- Definice globalizace
- Globální politika
- Globální politické instituce
- Odpor proti globalizaci

Definice globalizace

- Proces mezinárodní integrace, který je důsledkem výměny a střetu idejí, myšlenek, výrobků a dalších aspektů kultury
- Klíčové pokroky v oblasti dopravy a telekomunikací, nárůst internetu a další hlavní faktory globalizace dále napomáhají zvyšování vzájemné ekonomické a kulturní závislosti ekonomických a kulturních vztahů
- Spory o vznik globalizace – modernita? Objevení Ameriky?

Definice globalizace

- Nejvýraznější projevy – v kultuře a ekonomice
- Nárůst mezinárodních dohod, nárůst ekonomických transakcí, posilování role nadnárodních podniků, nárůst mezinárodní konkurence
- Vznik vzájemných závislostí, větší vliv událostí a rozhodnutí, které „velmi daleko od nás“
- Spjatost globalizace s rozšiřováním tržní směny a tržních praktik – neoliberální globalizace

Measuring globalization

Economic Integration: trade, foreign direct investment, portfolio capital flows, and investment income

Technological Connectivity: Internet users, Internet hosts, and secure servers

Personal Contact: international travel and tourism, international telephone traffic, and remittances and personal transfers (including worker remittances, compensation to employees, and other person-to-person and nongovernmental transfers)

Political Engagement: memberships in international organizations, personnel and financial contributions to U.N. Security Council missions, international treaties ratified, and governmental transfers

Measuring globalization

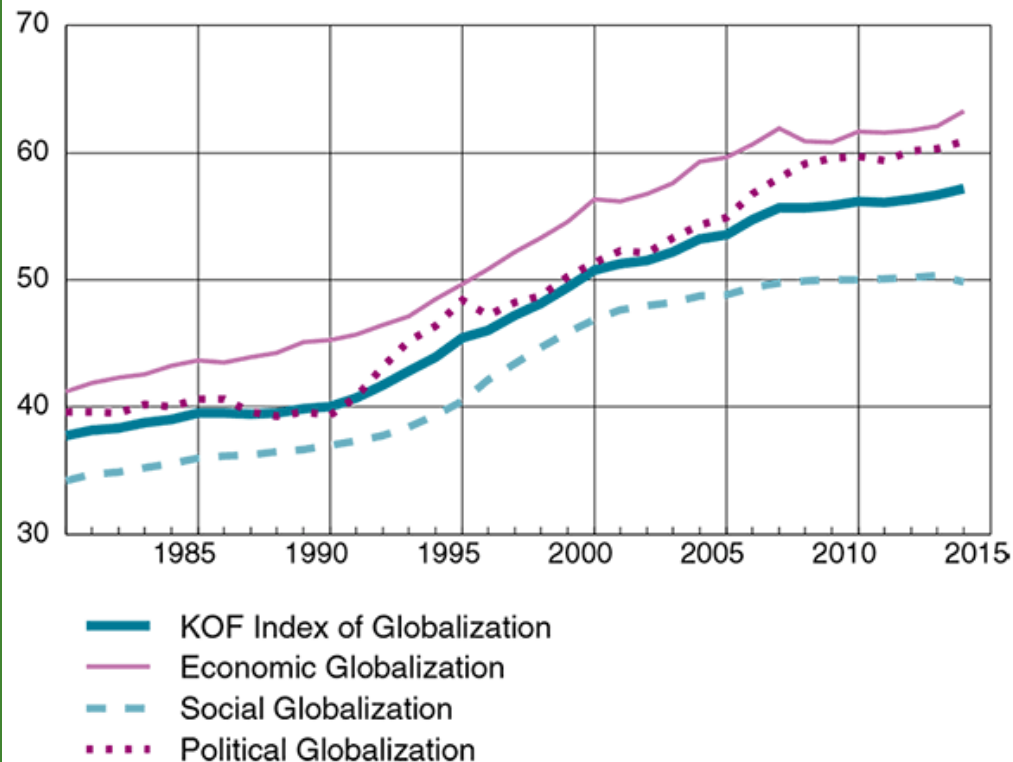
2015 KOF Index of Globalization

Indices and Variables	Weights
A. Economic Globalization	[36%]
i) Actual Flows	(50%)
Trade (percent of GDP)	(22%)
Foreign Direct Investment, stocks (percent of GDP)	(27%)
Portfolio Investment (percent of GDP)	(24%)
Income Payments to Foreign Nationals (percent of GDP)	(27%)
ii) Restrictions	(50%)
Hidden Import Barriers	(24%)
Mean Tariff Rate	(28%)
Taxes on International Trade (percent of current revenue)	(26%)
Capital Account Restrictions	(23%)
B. Social Globalization	[38%]
i) Data on Personal Contact	(33%)
Telephone Traffic	(25%)
Transfers (percent of GDP)	(3%)
International Tourism	(26%)
Foreign Population (percent of total population)	(21%)
International letters (per capita)	(25%)
ii) Data on Information Flows	(35%)
Internet Users (per 1000 people)	(36%)
Television (per 1000 people)	(38%)
Trade in Newspapers (percent of GDP)	(26%)
iii) Data on Cultural Proximity	(32%)
Number of McDonald's Restaurants (per capita)	(44%)
Number of Ikea (per capita)	(44%)
Trade in books (percent of GDP)	(11%)
C. Political Globalization	[26%]
Embassies in Country	(25%)
Membership in International Organizations	(27%)
Participation in U.N. Security Council Missions	(22%)
International Treaties	(26%)

Measuring globalization

Graph 1

KOF Index of Globalization Worldwide

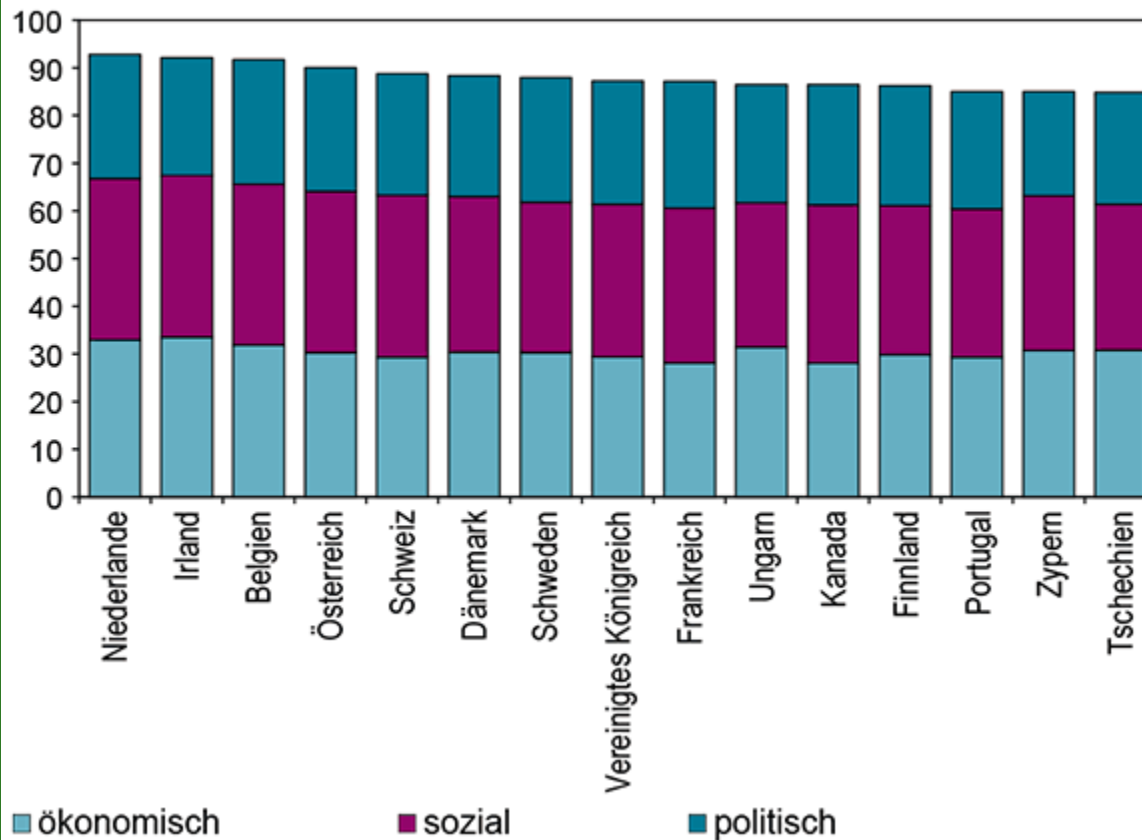

The KOF Index of Globalization measures the three main dimensions of globalization: Economic Social and political.

Measuring globalization

Grafik 2

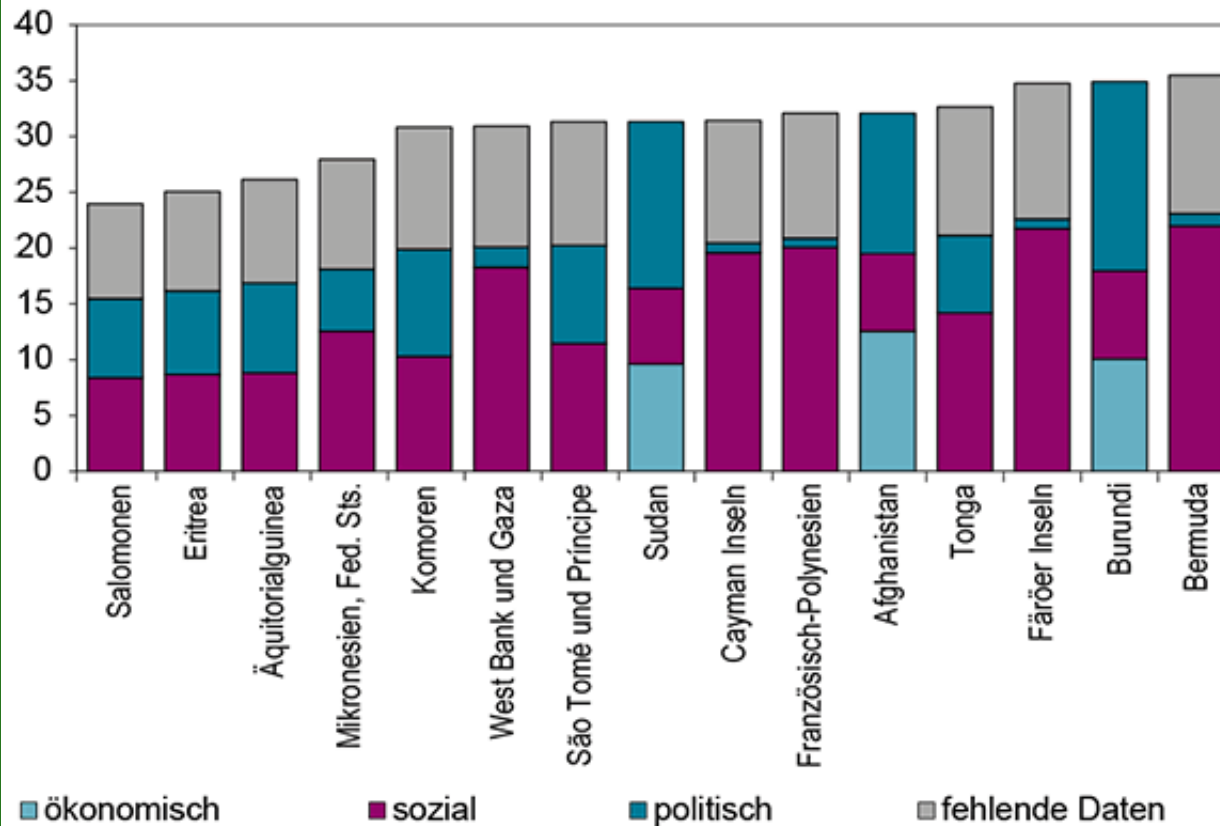
Die 15 am stärksten globalisierten Länder der Welt

Measuring globalization

Grafik 3

Die 15 am schwächsten globalisierten Länder der Welt

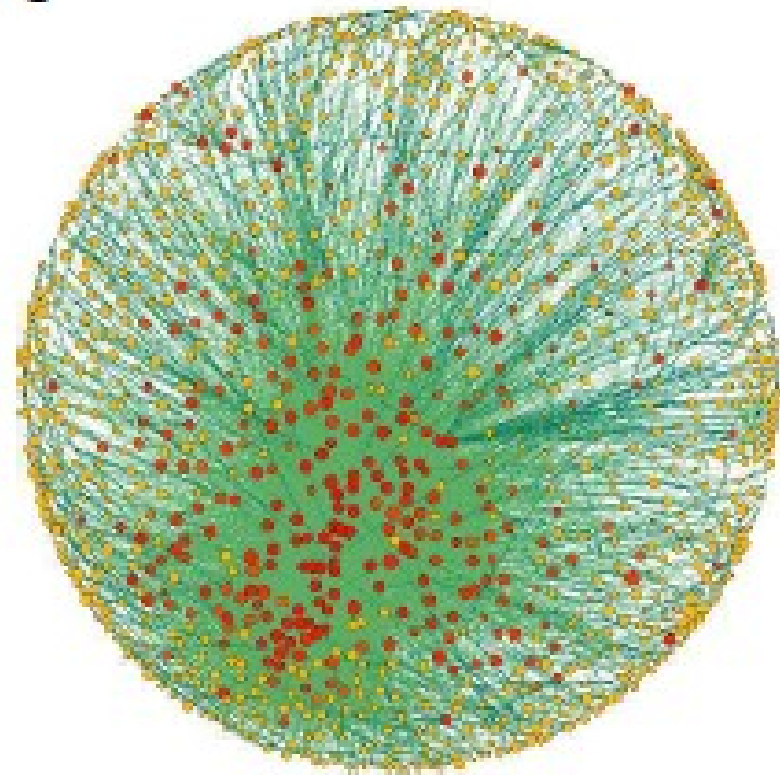

Sít' mezinárodního obchodu

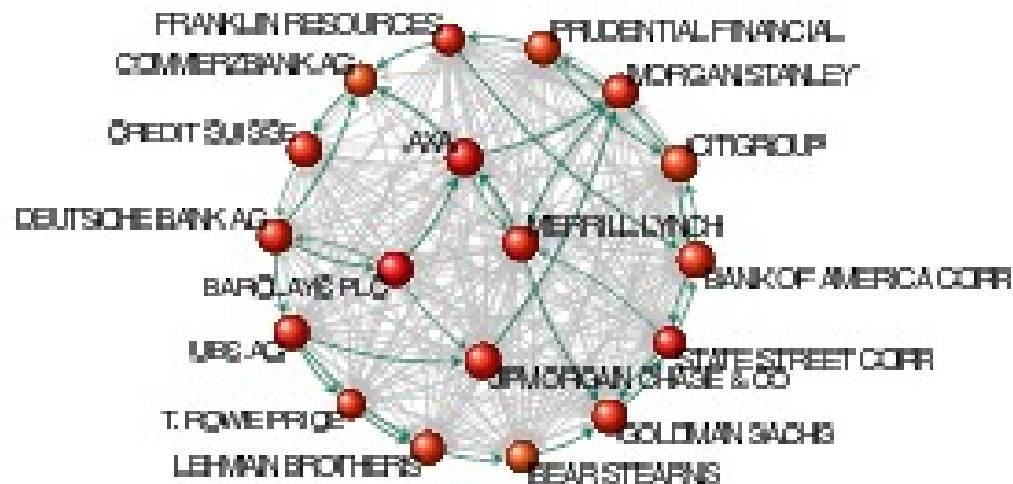
<https://www.visualcapitalist.com/interactive-mapping-flow-international-trade/>

Struktura mezinárodní korporátní moci (Vitali et al. 2011)

C

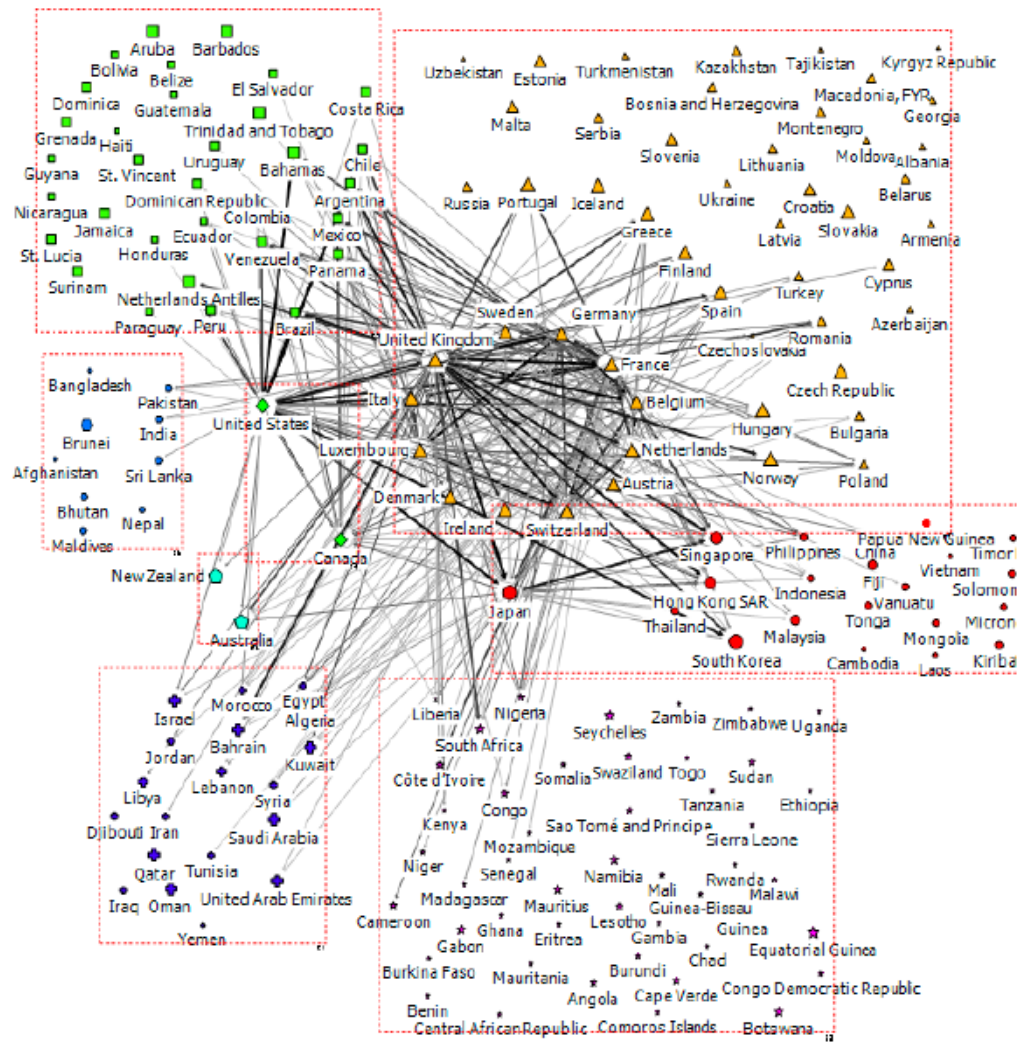
D

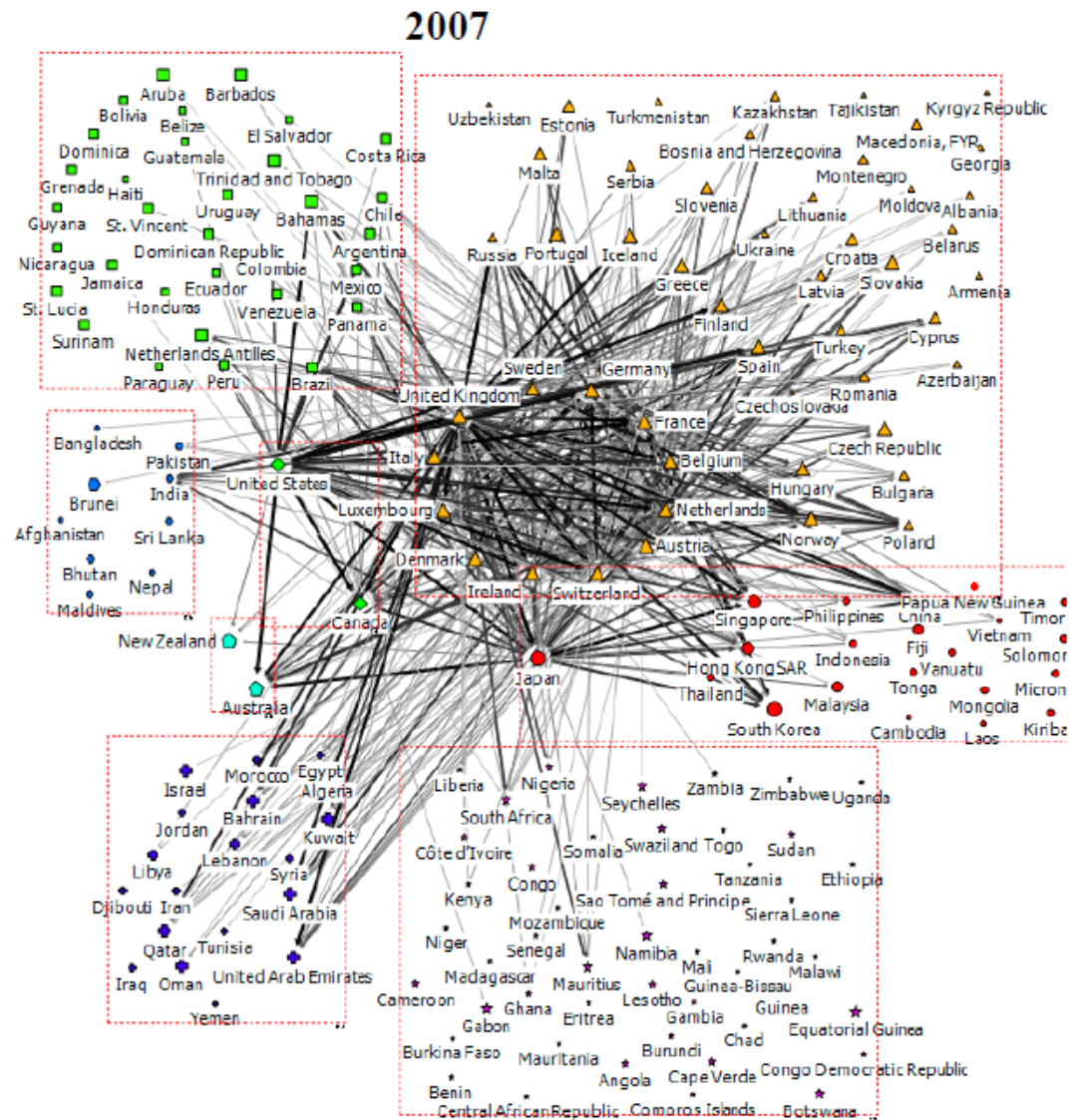
We start from a list of 43060 TNCs identified according to the OECD definition, taken from a sample of about 30 million economic actors contained in the Orbis 2007 database (see SI Appendix, Sec. 2). We then apply a recursive search (Fig. S1 and SI Appendix, Sec. 2) which singles out, for the first time to our knowledge, the network of all the ownership pathways originating from and pointing to TNCs (Fig. S2). The resulting TNC network includes 600508 nodes and 1006987 ownership ties.

Přeshraniční bankovní vztahy

1980

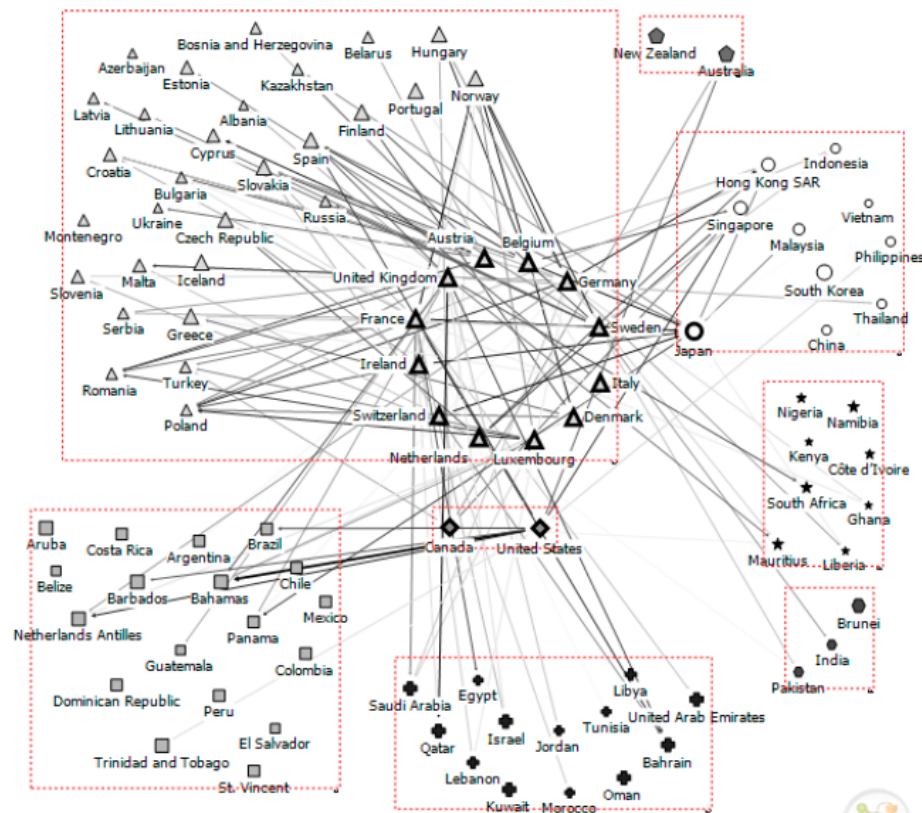
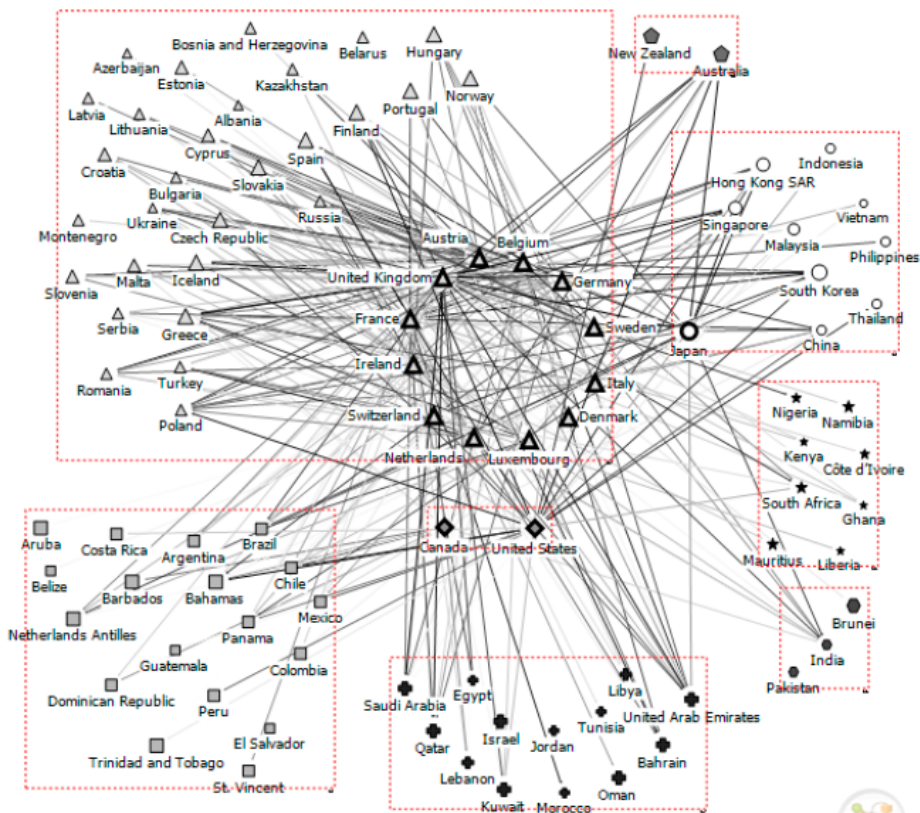
Přeshraniční bankovní vztahy

Přeshraniční bankovní vztahy

2007Q4

2008Q4

Pohledy na globalizaci

- (Neo-)marxisté – transnacionální ekonomické vztahy a role korporací klíčová, ztráta státní suverenity
- (Neo-)realisté – státy stále privilegované postavení, proměna hegemonie uvnitř systému, materiální moc státu stále klíčová (násilí)
- (Neo-)liberálové – analýza institucionálních proměn, snaha o pochopení proměn vládnutí ALE také vnímání globalizace jako „přirozeného a zdravého“ procesu šíření volného trhu

The World's Largest 100 Economic Entities (2016)

Top 100 Countries/Corporations					
Country/Corporation	Revenue (US\$, bns)	Country/Corporation	Revenue (US\$, bns)	Country/Corporation	Revenue (US\$, bns)
1 United States	3,251	35 Austria	189	69 Ping An Insurance	110
2 China	2,426	36 Samsung Electronics	177	70 United Arab Emirates	110
3 Germany	1,515	37 Turkey	175	71 Kroger	110
4 Japan	1,439	38 Glencore	170	72 Société Générale	108
5 France	1,253	39 Industrial & Commercial Bank of China	167	73 Amazon.com	107
6 United Kingdom	1,101	40 Daimler	166	74 China Mobile Communications	107
7 Italy	876	41 Denmark	162	75 SAIC Motor	107
8 Brazil	631	42 UnitedHealth Group	157	76 Walgreens Boots Alliance	103
9 Canada	585	43 CVS Health	153	77 HP	103
10 Walmart	482	44 EXOR Group	153	78 Assicurazioni Generali	103
11 Spain	474	45 General Motors	152	79 Cardinal Health	103
12 Australia	426	46 Ford Motor	150	80 BMW	102
13 Netherlands	337	47 China Construction Bank	148	81 Express Scripts Holding	102
14 State Grid	330	48 AT&T	147	82 Nissan Motor	102
15 China National Petroleum	299	49 Total	143	83 China Life Insurance	101
16 Sinopec Group	294	50 Argentina	143	84 J.P. Morgan Chase	101
17 Korea, South	291	51 Hon Hai Precision Industry	141	85 Gazprom	99
18 Royal Dutch Shell	272	52 General Electric	140	86 China Railway Engineering	99
19 Mexico	260	53 China State Construction Engineering	140	87 Petrobras	97
20 Sweden	251	54 AmerisourceBergen	136	88 Trafigura Group	97
21 Exxon Mobil	246	55 Agricultural Bank of China	133	89 Nippon Telegraph & Telephone	96
22 Volkswagen	237	56 Verizon	132	90 Boeing	96
23 Toyota Motor	237	57 Finland	131	91 China Railway Construction	96
24 India	236	58 Chevron	131	92 Microsoft	94
25 Apple	234	59 E.ON	129	93 Bank of America Corp.	93
26 Belgium	227	60 AXA	129	94 ENI	93
27 BP	226	61 Indonesia	123	95 Nestlé	92
28 Switzerland	222	62 Allianz	123	96 Wells Fargo	90
29 Norway	220	63 Bank of China	122	97 Portugal	90
30 Russia	216	64 Honda Motor	122	98 HSBC Holdings	89
31 Berkshire Hathaway	211	65 Japan Post Holdings	119	99 Home Depot	89
32 Venezuela	203	66 Costco	116	100 Citigroup	88
33 Saudi Arabia	193	67 BNP Paribas	112		
34 McKesson	192	68 Fannie Mae	110		

Pohledy na globalizaci

- (Neo-)marxisté – transnacionální ekonomické vztahy a role korporací klíčová, ztráta státní suverenity
- (Neo-)realisté – státy stále privilegované postavení, proměna hegemonie uvnitř systému, materiální moc státu stále klíčová (násilí)
- (Neo-)liberálové – analýza institucionálních proměn, snaha o pochopení proměn vládnutí ALE také vnímání globalizace jako „přirozeného a zdravého“ procesu šíření volného trhu

Proměna „polity“: globální instituce

- „Staří aktéři“: OSN a jeho specializované organizace
- založena 26. června 1945 v San Franciscu na základě přijetí Charty OSN 50 státy (včetně ČSR)
- Cílem je zachování mezinárodního míru a bezpečnosti a zajištění mezinárodní spolupráce.
- Členství v OSN je založeno na principu suverénní rovnosti, státy mají svá zastoupení, tzv. stálé miše, zejména v hlavním sídle OSN New Yorku, ale také např. v Ženevě nebo ve Vídni. “
- Každý členský stát (193) má své zástupce ve Valném shromáždění a disponuje jedním stejně platným hlasem
- Nečlenské národní státy: Taiwan, Kosovo, Vatikán, Palestina (status stálého pozorovatele)
- Nevládní organizace

Proměna globální „polity“: OSN

The United Nations System

UN Principal Organs

General Assembly

Security Council

Economic and Social Council

Secretariat

International Court of Justice

Trusteeship Council⁴

Subsidiary Bodies
Main and other sessional committees
Disarmament Commission
Human Rights Council
International Law Commission
Standing committees and ad hoc bodies

Programmes and Funds
UNCTAD United Nations Conference on Trade and Development
• **ITC** International Trade Centre (UNCTAD/WTO)
UNDP United Nations Development Programme
• **UNCDF** United Nations Capital Development Fund
• **UNV** United Nations Volunteers
UNEP United Nations Environment Programme
UNFPA United Nations Population Fund

Subsidiary Bodies
Counter-terrorism committees
International Criminal Tribunal for Rwanda (ICTR)
International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY)
Military Staff Committee
Peacekeeping operations and political missions
Sanctions committees (ad hoc)
Standing committees and ad hoc bodies

Advisory Subsidiary Body
UN Peacebuilding Commission

Functional Commissions
Crime Prevention and Criminal Justice
Narcotic Drugs
Population and Development
Science and Technology for Development
Social Development
Statistics
Status of Women
Sustainable Development
United Nations Forum on Forests

Regional Commissions
ECA Economic Commission for Africa
ECE Economic Commission for Europe
ECLAC Economic Commission for Latin America and the Caribbean
ESCAP Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
ESCWA Economic and Social Commission for Western Asia

Other Bodies
Committee for Development Policy
Committee of Experts on Public Administration
Committee on Non-Governmental Organizations
Permanent Forum on Indigenous Issues
United Nations Group of Experts on Geographical Names
Other sessional and standing committees and expert, ad hoc and related bodies

Departments and Offices
EOSG Executive Office of the Secretary-General
DESA Department of Economic and Social Affairs
DFS Department of Field Support
DGACM Department for General Assembly and Conference Management

DM Department of Management
DPA Department of Political Affairs
DPI Department of Public Information
DPKO Department of Peacekeeping Operations
DSS Department of Safety and Security
OCHA Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

OHCHR Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights
OIOS Office of Internal Oversight Services
OLA Office of Legal Affairs
OSAA Office of the Special Adviser on Africa
SRSG/CAAC Office of the Special Representative of the Secretary-General for Children and Armed Conflict

UNODA Office for Disarmament Affairs
UNOG United Nations Office at Geneva
UN-OHRLLS Office of the High Representative for the Least Developed Countries, Landlocked Developing Countries and Small Island Developing States
UNON United Nations Office at Nairobi
UNOV United Nations Office at Vienna

UN-HABITAT United Nations Human Settlements Programme
UNHCR Office of the United Nations High Commissioner for Refugees
UNICEF United Nations Children's Fund
UNODC United Nations Office on Drugs and Crime
UNRWA¹ United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East
UN-Women United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women
WFP World Food Programme
Research and Training Institutes
UNICRI United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute
UNIDIR¹ United Nations Institute for Disarmament Research

UNITAR United Nations Institute for Training and Research
UNRISD United Nations Research Institute for Social Development
UNSSC United Nations System Staff College
UNU United Nations University

Other Entities
UNAIDS Joint United Nations Programme on HIV/AIDS
UNISDR United Nations International Strategy for Disaster Reduction
UNOPS United Nations Office for Project Services

Related Organizations
CTBTO Preparatory Commission for the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization
IAEA² International Atomic Energy Agency
OPCW Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons
WTO World Trade Organization

Specialized Agencies³
ILO International Labour Organization
FAO Food and Agriculture Organization of the United Nations
UNESCO United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
WHO World Health Organization
World Bank Group
• **IBRD** International Bank for Reconstruction and Development
• **IDA** International Development Association
• **IFC** International Finance Corporation
• **MIGA** Multilateral Investment Guarantee Agency
• **ICSID** International Centre for Settlement of Investment Disputes

IMF International Monetary Fund
ICAO International Civil Aviation Organization
IMO International Maritime Organization
ITU International Telecommunication Union
UPU Universal Postal Union
WMO World Meteorological Organization
WIPO World Intellectual Property Organization
IFAD International Fund for Agricultural Development
UNIDO United Nations Industrial Development Organization
UNWTO World Tourism Organization

NOTES:

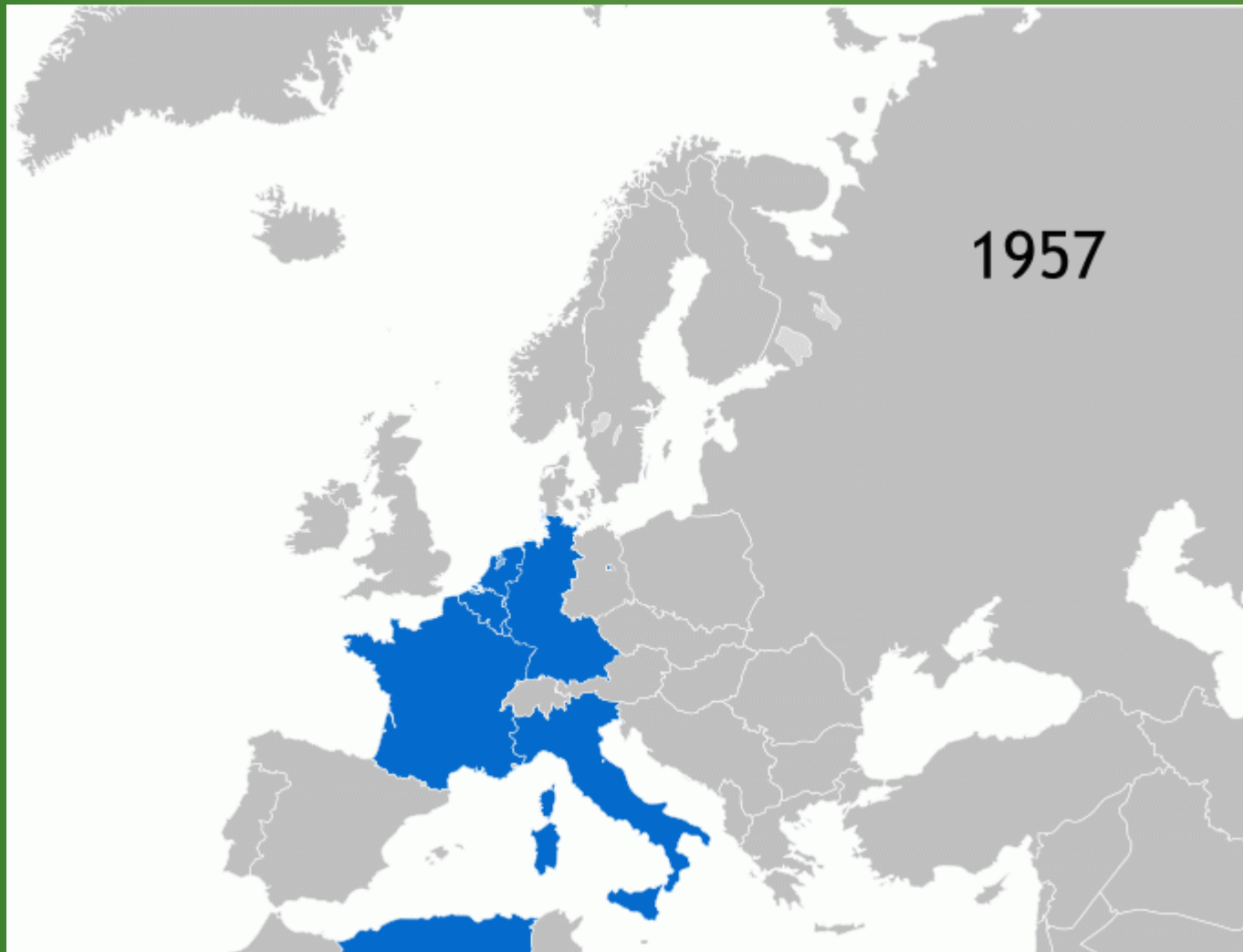
¹ UNRWA and UNIDIR report only to the General Assembly.
² IAEA reports to the Security Council and the General Assembly.
³ Specialized agencies are autonomous organizations working with the UN and each other through the coordinating machinery of ECOSOC at the intergovernmental level, and through the Chief Executives Board for Coordination (CEB) at the inter-secretariat level. This section is listed in order of establishment of these organizations as specialized agencies of the United Nations.
⁴ The Trusteeship Council suspended operation on 1 November 1994 with the independence of Palau, the last remaining United Nations Trust Territory, on 1 October 1994.

This is not an official document of the United Nations, nor is it intended to be all-inclusive.

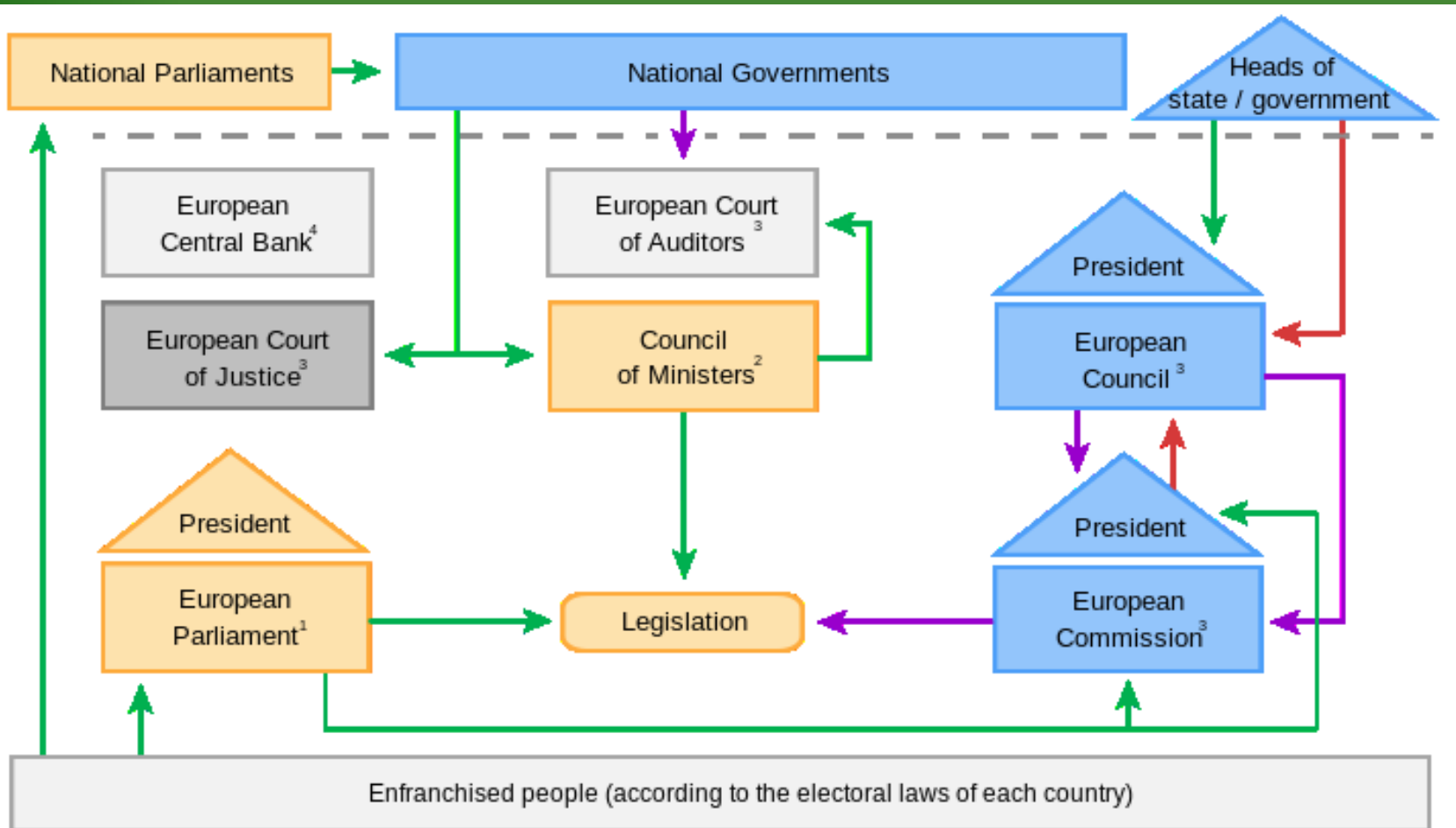
Proměna „polity“: globální instituce

- „Staro-noví aktéři“: EU a její specializované organizace
- politická a ekonomická unie, kterou od posledního rozšíření v roce 2013 tvoří 28 evropských států s 510,3 miliony obyvatel (přibližně 7,3 % světové populace).
- vznik v roce 1993 na základě Smlouvy o Evropské unii (Maastrichtská smlouva), která navazovala na evropský integrační proces od padesátých let
- Lisabonskou smlouvou nahradila Evropská unie Evropské společenství (ES; dříve Evropské hospodářské společenství), čímž získala právní subjektivitu a některé vlastnosti ES – především nadstátnost
- čtyři základní svobody vnitřního trhu: volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu, a dále společné politiky Evropské unie (hospodářská soutěž, společná vnější obchodní politika a zemědělství)

Proměna globální „polity“:EU

Proměna globální „polity“: EU

- Legislative branch
- Executive branch
- Judicial branch
- elects / appoints / decides on
- membership
- proposes

- 1: Elections are every 6 years. The right to vote may be different depending on the country.
- 2: State chamber. Convenes in varying composition depending on the policy area. Each country is represented by one member per department.
- 3: Each country is represented by one member.
- 4: The European Central Bank is composed of representatives of the national central banks. Its Board is elected by the European Council on the proposal of the Council of Ministers.

Kritika globalizace

- 1) Ekonomické rozhodování spojeno s globálními finančními trhy
 - 2) klesá prediktabilita ekonomických a sociálních změn
 - 3) roste demokratický deficit (koncentrace ekonomické a politické moci v rukou nadnárodních korporací, rychlejší ekonomická než politický globalizace)
- „Noví“ aktéři: transnacionální hnutí, advokační sítě, INGOs, Alter/anti-globalizační hnutí

Kritika globalizace

- ✓ Nadnárodní korporace, mezinárodní ekonomické instituce, neoliberalismus
- ✓ Ženská práva, feminismus
- ✓ Životní prostředí
- ✓ Rozvoj zemí Třetího světa, zadlužení, chudoba
- ✓ Odbory, práva zaměstnanců, sociální stát
- ✓ Válka, militarismus, imperialismus

Protesty proti globalizaci

- http://www.youtube.com/watch?v=yBUZH2vCD_k
- <http://www.youtube.com/watch?v=4woja9vZPvE>

Doporučená literatura

- MORGENTHAU, H.: Politics among Nations. 6th edition. 1986
- KEOHANE, R., NYE, J.: Power and Interdependence. 3rd edition. Longman, New York 2001
- NYE, J., KEOHANE, R.: „Transnational Relations and World Politics: An Introduction.“ In: Transnational Relations and World Politics, eds. Robert Keohane a Joseph Nye. Harvard University Press, Cambridge and London 1970, ix–xxix
- Barša, Pavel a Ondřej Císař. 2004. Levice v postrevoluční době. Občanská společnost a nová sociální hnutí v radikální politické teorii 20. století. Brno: CDK, s. 167-196 (k dispozici v knihovně FSS). (30 stran)
- Barša, Pavel a Ondřej Císař. 2008. Anarchie a řád ve světové politice. Praha: Portál, s. 472-476 (sekce Alterglobalizační hnutí; k dispozici v knihovně FSS). (5 stran)
- Seohane, José a Emilio Taddei. 2002. „From Seattle to Porto Alegre: The Anti-Neoliberal Globalization Movement.“ Current Sociology 50, s. 99-122.
- Aguiton, Christophe. 2005. „Mapping the Movement.“ Development 48, s. 10–14.